

EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÁ PŘEDSTAVITELKA
EVROPSKÉ UNIE
PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI A
BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 19.5.2014
JOIN(2014) 21 final

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Prvky strategie EU pro veřejnou bezpečnost ve Střední Americe a v Karibiku

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Prvky strategie EU pro veřejnou bezpečnost ve Střední Americe a v Karibiku

I. Veřejná bezpečnost jako společný zájem

Evropskou unií spojuje se Střední Amerikou a Karibikem rozsáhlé strategické partnerství, které bylo obnoveno a posíleno na posledním summitu EU a Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC) konaném v lednu 2013 v Santiagu de Chile. Oba regiony spojují politické, hospodářské a sociální vazby nebývalého rozsahu i tematického obsahu. Úzce spolupracují a vedou komplexní politický dialog na všech úrovních: regionální, subregionální (Střední Amerika, Karibik, Andské společenství a Mercosur) i bilaterální. EU je rovněž významným partnerem při rozvoji Latinské Ameriky a Karibiku, jenž klade silný důraz na sociální soudržnost, hospodářský rozvoj, otázky životního prostředí a bezpečnost.

V Latinské Americe je jedním z hlavních problémů veřejná bezpečnost. Podle vlád, organizací občanské společnosti i veřejného mínění se jedná o klíčový problém, pokud jde o vyhlídky na rozvoj regionu. Zpráva Rozvojového programu OSN (UNDP) o lidském rozvoji v Latinské Americe v letech 2013–2014 zdůrazňuje, že region je nyní ekonomicky silnější, je v něm méně chudoby a více konsolidovaných demokratických zřízení, avšak slabým článkem je kriminalita a nedostatečná bezpečnost. Jak uvádí článek 66 Havanské deklarace přijaté na summitu CELAC 29. ledna 2014, „kriminalita a násilí jsou překážkami plného rozvoje Latinské Ameriky a Karibiku a zdůrazňujeme, že je nezbytné dosáhnout konsenzu v rámci celého regionu ohledně přístupu k veřejné bezpečnosti zahrnujícího aspekt lidského rozvoje.“ Summit EU-CELAC v Santiagu de Chile pověřil vyšší úředníky obou stran, aby prověřili možnost zahrnout veřejnou bezpečnost do společných biregionálních akčních plánů.

Ve Střední Americe a Karibiku je obzvláště tíživým a naléhavým problémem rozsáhlá trestná činnost, vysoká míra násilí se smrtelnými následky a celkové zhoršení veřejné bezpečnosti. Mnoho zemí těchto dvou sousedících subregionů je vzhledem ke své velikosti a zeměpisné poloze obzvláště zranitelných. Jejich odvětví bezpečnosti a spravedlnosti mají omezenou kapacitu a jsou vystavena vlivu mocných nadnárodních zločineckých skupin. Výsledkem jsou znepokojivé úrovně beztrestnosti a zvyšující se ohrožení veřejné bezpečnosti. Trestná činnost se rozšiřuje z těchto zemí dále a dosahuje či může dosáhnout až do Evropy. Jak státy Karibiku, tak Střední Ameriky přijaly regionální strategie bezpečnosti, které jsou základem regionální spolupráce a potřebují mezinárodní podporu.

EU nemůže tyto potřeby ignorovat. Byla po mnoho let klíčovým partnerem programů spolupráce v oblasti spravedlnosti a předcházení trestné činnosti v zemích tohoto regionu. Členské státy EU provádějí své vlastní, často doplňkové činnosti a projekty. Avšak s ohledem na rozsah ohrožení a jeho význam pro vývoj partnerství EU se Střední Amerikou a Karibikem je zapotřebí přistoupit k nové společné reflexi veřejné bezpečnosti v dotčeném regionu. Cílem tohoto sdělení je přispět k souvislé a koordinované strategii EU pro veřejnou bezpečnost ve Střední Americe a v Karibiku se zvláštním zaměřením na ochranu lidských práv a prosazování reforem.

Cílem strategie EU je:

1. rozvoj společné agendy veřejné bezpečnosti s dotčeným regionem jakožto součást celkového politického a rozvojového partnerství;
2. posílení vládních kapacit pro boj s nejistotou a současné prosazování lidských práv a posílení politik prevence;
3. posílení regionální a mezinárodní spolupráce, jejíž pomocí lze řešit nadnárodní rozměr hrozeb veřejné bezpečnosti.

II. Střední Amerika a Karibik jakožto epicentrum ožehavého problému

Střední Ameriku a Karibik protínají významné celosvětové obchodní cesty a jsou zde v sázce strategické zájmy. Z toho plyne potenciál pro podporu rozvoje regionu, zejména prostřednictvím obchodu a investic. Převládající nejistota v tomto regionu má však na hospodářský rozvoj a řízení destruktivní vliv a brání přístupu ke vzdělávání, zdravotní péči a jiným základním službám. Oslabuje rovněž demokracii, lidská práva a právní stát, což jsou základní kameny podpory EU.

Tyto slabiny jdou ruku v ruce s dlouhodobou nedostatečností ekonomické struktury (např. chudoba, hospodářská nerovnost a nezaměstnanost), která zasahuje především původní a afroamerické obyvatelstvo. Tyto slabiny jsou výraznější rovněž kvůli sociálním či kulturním faktorům – rozpadají se rodinné a společenské vazby, vzrůstá nadměrné požívání alkoholu a drog a šíří se násilí na základě pohlaví. Pokrok rozvoje tlumí rovněž přírodní katastrofy.

Problémy s veřejnou správou, přítomnost organizovaného zločinu a nedostatečné ekonomické příležitosti tvoří začarovaný kruh, jenž hrozí roztočením spirály násilí a zaostalosti, v níž by mohly být Střední Amerika i Karibik na dlouhou dobu uvězněny. Obyvatelé těchto zemí by nemohli mít prospěch z hospodářského růstu ostatních států Latinské Ameriky a mezinárodní organizovaný zločin by zde měl větší oporu.

Jmenujme na tomto místě několik důsledků.

Pro státy v regionu představuje naplnění odpovědnosti za veřejnou bezpečnost krušně splnitelný úkol.

Hlavními aspekty problému jsou:

- Vysoká míra beztrestnosti z důvodu nedostatečné kapacity pro vyšetřování a kapacity státních zastupitelství spojená s rozsáhlou korupcí systémů bezpečnosti a spravedlnosti¹.
- Přeplněná vězení a neúčinný vězeňský systém, který, namísto aby nabízel cestu k opětovnému zapojení do společnosti a nápravě, vzbuzuje závažné otázky ohledně dodržování lidských práv².
- Celkově nízká výkonnost systému výběru daní (méně než 18 % HDP) a z toho důvodu nedostatečná finanční kapacita k naplnění odpovědnosti státu za poskytování veřejných služeb a bezpečnosti. Výmluvným důsledkem je skutečnost, že počet zaměstnanců soukromých bezpečnostních služeb je v celém regionu vyšší než počet policistů (např. v Guatemale: ~6 ku 1; v Hondurasu: ~4,9; pro srovnání ve 34 evropských zemích v průměru ~0,8)³, což dále zhoršuje nerovný přístup k bezpečnosti.
- Problémy s kontrolou území a řízením hranic umocněné řadou drobných teritoriálních sporů, které stále nejsou mezi jednotlivými státy regionu dořešeny, usnadňují ilegální obchod s lidmi a zbožím po celém regionu⁴.

Znepokojující ukazatele ohrožení veřejné bezpečnosti

Ukazatele ohrožení veřejné bezpečnosti naznačují, jak dramatický vliv mají zločinecké skupiny na nejzranitelnější státy. Tyto ukazatele dosahují vysokých hodnot zejména ve Střední Americe a v Karibiku výrazně přesahují celosvětový průměr. Poměrný počet vražd je nejvyšší na světě a v mnoha zemích značně přesahuje „epidemickou“ míru 10 vražd na 100 000 obyvatel. Tato míra vražd je spojena rovněž s nepříjemně vysokou úrovní jiné zločinnosti, jež má závažné důsledky na kvalitu života občanů. Poslední zpráva Rozvojového

¹ UNDP, Regional Development Report for Latin America 2013–14: Citizen security with a human face, „Impunidad“ (Zpráva o regionálním rozvoji v Latinské Americe UNDP v období 2013–2014: občanská bezpečnost s lidskou tváří, „Betzrestnost“) (s. 36).

² Tamtéž, „Las carceles“ (Věznice) (s. 122).

³ Čísla týkající se Guatemaly a Hondurasu: tamtéž (s. 150); 34 evropských zemí: Konfederace evropských bezpečnostních služeb (CoESS), Private Security Services in Europe, Facts & Figures (Soukromé bezpečnostní služby v Evropě, fakta a čísla), 2011 (s. 143).

⁴ Sdružení evropských příhraničních regionů (AEBR), Cross-border Cooperation in Latin America: Final Report (Přeshraniční spolupráce v Latinské Americe: závěrečná zpráva), 2010, „Obstacles Identified“ (Zjištěné překážky) (s. 48).

programu OSN (UNDP) v období 2013–2014 vyčísluje náklady ohrožení veřejné bezpečnosti pro hospodářský a sociální rozvoj.⁵

Řadu násilných trestných činů mají na svědomí organizované zločinecké skupiny, které svádějí boj o lukrativní trasy obchodu s drogami a kontrolu území. Podle zdrojů Organizace amerických států (OAS)⁶ přichází 80 % nezákonných drog zadržených při vstupu do Spojených států přes Střední Ameriku a Mexiko. Hlavní tranzitní zónou pro drogové zásilky z Jižní Ameriky do Evropy, USA a Kanady jsou karibské ostrovy. V roce 2009 bylo v regionu zadrženo více než sedm tun kokain hydrochloridu.⁷

Organizovaný zločin doplňuje a podporuje celá škála dalších činností, jako je obchodování s lidmi, obchodování se zbraněmi, vydírání a praní peněz v obrovském rozsahu. Počty případů zneužívání drog, obchodování s nimi na místní úrovni a související trestné činnosti stále stoupají a stejně je tomu v případě praní peněz, únosů a vražd. Velmi rozšířené jsou rovněž případy majetkové trestné činnosti a běžné trestné činnosti.

Nejvíce ohroženy jsou zranitelné skupiny obyvatel (jako jsou ženy a mladí lidé). Mladí lidé se nechají do trestné činnosti snadno zatáhnout a často jsou hlavními oběťmi násilí. Ženy představují v Latinské Americe a v Karibiku pětinu obětí vražd, zatímco v celosvětovém průměru tvoří jednu jedenáctinu obětí.⁸

Za takové situace občané ztrácejí důvěru ve schopnost svých vlád zajistit základní veřejné služby a na své vlády se už, pokud jde o bezpečnost, nespolehají. V některých případech kontroluje organizovaný zločin celé oblasti či čtvrti.

Dočasně mohou omezení násilností napomoci specifické iniciativy, jako je mediace mezi účastníky trestné činnosti. Dobrým příkladem je průměr mezi gangy v Salvadoru, kde počet vražd od března 2012 poklesl o 50 %. Lidé, kterých se tyto záležitosti týkají, se však shodují na tom, že toto úsilí, má-li vést k udržitelným výsledkům, musí mít za sebou politickou podporu vlády a musí jít ruku v ruce se snahou vyřešit základní příčiny násilí.

Na krizi veřejné bezpečnosti začala velmi silně reagovat občanská společnost, která tlačí na legitimní orgány, aby přistoupily k reformě, a žádá o podporu mezinárodní dárce. Mezi iniciativy občanské společnosti patří podpora obhájců lidských práv a obětí násilí, podpora smíření, občanství a dodržování právního státu a práv migrantů, snaha o snížení poptávky po drogách a podpora hospodářských iniciativ a samostatné výdělečné činnosti.

⁵ Odkaz na zprávu UNDP o regionálním rozvoji v Latinské Americe v období 2013–2014: *občanská bezpečnost s lidskou tvář*: „Mnoho občanů uvádí, že již nevycházejí ven na nákupy či za zábavou.“

⁶ OAS, *Report on the Drug Problem in the Americas* (Zpráva o problému drog na americkém kontinentu), 2013.

⁷ OAS, *Report on Citizen Security in the Americas* (Zpráva o bezpečnosti občanů na americkém kontinentu), 2012, s. 91. K zadržení došlo na Bahamách, v Dominikánské republice, na Svatém Vincenci a Grenadinách, na Jamajce a v Trinidadu a Tobagu.

⁸ OAS, *La Seguridad Publica en las Américas* (Veřejná bezpečnost na americkém kontinentu), 2008.

Různé vzájemně propojené příčiny ohrožení veřejné bezpečnosti, jež plynou zejména z obchodu s drogami, mají dopad i za hranicemi regionu.

Obchodování s drogami a rozšíření zločineckých skupin potenciálně závažně ohrožuje EU, která představuje 26 % celosvětové spotřeby kokainu. Značná část kokainu směřujícího do Evropy i nadále prochází Karibikem. Ve společné zprávě Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a EUROPOLu nazvané *Cocaine: A European Union perspective in the global context* (Kokain: perspektiva Evropské unie v celosvětovém kontextu) (2010) se zdůrazňuje, že se výrazně zvýšil obchod s kokainem určeným pro Evropu procházející přes Jižní a Střední Ameriku. Kromě toho se v jiné zprávě uvádí, že drogové kartely z Latinské Ameriky mají „stálé zastoupení“ v několika zemích EU (především v Itálii, Nizozemsku a Španělsku)⁹. Nezákonné drogové sítě podřývají snahy o stabilizaci okrajových regionů EU, zejména v Guinejském zálivu.

III. Reakce EU

EU jakožto dlouhodobý partner rozvoje obou subregionů je s tímto problémem konfrontována. Podporuje **bezpečnostní strategii pro Střední Ameriku** (ESCA), jež byla přijata na konferenci v Guatemale v roce 2011 a koordinuje ji Středoamerický integrační systém (SICA), a **bezpečnostní strategii pro Karibik**, již v únoru 2013 přijaly hlavy států Karibského společenství (CARICOM).

Podpora EU napomůže dobrému fungování nových a stávajících ustanovení, zejména společné strategie mezi EU a Karibikem a dohody o přidružení mezi EU a zeměmi Střední Ameriky. Bude vycházet z dlouhodobých zkušeností se spoluprací s dotčeným regionem a jejím cílem bude účinně využít stávajících nástrojů spolupráce. Podnítky rovněž řadu odvětvových dialogů a mechanismů spolupráce, jako jsou regionální dialogy o drogách, migraci a pohlaví a bilaterální dialogy na celostátní úrovni o drogách a bezpečnosti.

Reakce EU odráží aktuální obavy, které se týkají ohrožení plynoucího z organizovaného zločinu a neschopnosti států tyto problémy řešit a jež jsou uvedeny již v **bezpečnostní strategii EU z roku 2003**¹⁰, a je v souladu s **komplexním přístupem EU k vnějším**

⁹ Europol, Impact of Mexican OCGs on the OC situation in Europe, Scan Policy Brief — Threat Notice (Europol, Dopad mexických organizovaných zločineckých skupin na organizovaný zločin v Evropě, krátký souhrn — oznámení o hrozbách), 2012–2013.

¹⁰ Bezpečnostní strategie EU z roku 2003, kterou v roce 2008 aktualizovala a opětovně potvrdila Evropská rada.

konfliktům a krizím, který vznikl v roce 2013.¹¹ Přístup EU vychází rovněž z dalších strategických dokumentů Unie:

- Strategie vnitřní bezpečnosti, jež se zabývá mezinárodními zločineckými sítěmi, praním peněz, korupcí a ilegálním obchodem (KOM/2010/673);
- Agenda pro změnu, která uznává vztah mezi bezpečností a rozvojem, demokracií, lidskými právy a právním státem (KOM/2011/637 v konečném znění);
- sdělení *Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu* (KOM(2011) 0886);
- protidrogová strategie (2013–2020) se zaměřením na vyvážený přístup k protidrogové politice založený na důkazech (2012/C 402/01);
- sdělení *Kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropské unie s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů* (COM/2012/492 final);
- strategie pro boj proti nedovolenému hromadění a šíření ručních palných a lehkých zbraní a střeliva do nich, která uvádí Latinskou Ameriku jako region zasažený šířením a nadměrným hromaděním ručních palných a lehkých zbraní (5319/06);
- dokument zaměřený na konkrétní kroky k posílení vnějšího rozměru EU ohledně opatření proti obchodování s lidmi (19.11.2009 — 11450/5/09 REV 5);
- sdělení nazvané *Boj proti korupci v EU* (KOM(2011) 308 v konečném znění), jež zdůrazňuje potřebu vytvořit v partnerských zemích kapacity pro boj proti korupci;
- studie Evropského parlamentu „Posouzení přístupu EU k reformě bezpečnostního sektoru“, která zahrnuje přístup založený na dodržování lidských práv, posilující jak účinnost, tak zodpovědnost bezpečnostního sektoru (PE 433.837).

EU bere v úvahu rovněž studie a doporučení příslušných multilaterálních institucí, zejména zprávy UNDP o bezpečnosti občanů v Latinské Americe (2013) a v Karibiku (2012) a zprávy OAS o problému drog na americkém kontinentu (2013) a o veřejné bezpečnosti na americkém kontinentu (2008).

Strategie bude ve Střední Americe a Karibiku sledovat následující cíle.

Cíl I. Dále rozvíjet společnou agendu veřejné bezpečnosti s daným regionem

Hlavním nástrojem dosažení tohoto cíle bude intenzivnější **politický dialog**. EU bude vycházet z regionálních strategií, jež přijala jak Střední Amerika, tak Karibik, a bude spolupracovat s partnerskými vládami na národní i regionální úrovni na vypracování sdílené politické a praktické agendy. To by mělo vést ke transparentnosti a dobré orientaci pro všechny zúčastněné subjekty na obou stranách.

¹¹ Společné sdělení Komise a místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Evropskému parlamentu a Radě ze dne 11. prosince 2013 o komplexním přístupu EU vůči vnějším konfliktům a krizím (JOIN(2013) 30 final).

Vysoká představitelka a Komise zajistí prostřednictvím zavedených kanálů, aby měly EU i členské státy dostatek příležitostí k výměně informací, jež potřebují k rozvoji synergií a k soudržnějším činnostem.

I.1 Program spolupráce vycházející z hlavních ohrožení bezpečnosti na národní úrovni

Delegace EU a velvyslanectví členských států EU v hostitelských zemích budou úzce spolupracovat na analýze stavu veřejné bezpečnosti. V tomto ohledu bude užitečná zejména analýza konfliktů a schopnost nabídnout či napomoci mediaci v dlouhodobých konfliktech.

I.2 Regionální dialogy se Střední Amerikou a Karibikem

EU – Střední Amerika

Když v roce 2011 přijaly země Střední Ameriky novou regionální strategii pro bezpečnost ve Střední Americe (ESCA), jednalo se o významný úspěch. Skutečnost, že země SICA spolupracují na otázce tak úzce svázané s národní svrchovaností, byla významným krokem regionálního integračního procesu a důležitou příležitostí pro mezinárodní spolupráci. Společně s prozatímním vstupem v platnost dohody o přidružení mezi EU a zeměmi Střední Ameriky a v brzké době, až vstoupí v platnost Dohoda o politickém dialogu a spolupráci (PDCA), nabídne ESCA nové příležitosti k posílenému politickému dialogu mezi EU a Střední Amerikou o otázkách veřejné bezpečnosti.

Hlavní koordinaci v této oblasti bude provádět generální sekretariát SICA, a to částečně prostřednictvím Skupiny přátel ESCA.

Mezi otázky, jež se mohou v těchto výměnách s regionálními orgány Střední Ameriky řešit, by mohly patřit tyto:

- nejnovější tendence a vývoj regionální bezpečnostní situace s přihlédnutím k osvědčeným postupům a získaným zkušenostem;
- politiky a právní předpisy týkající se veřejné bezpečnosti v boji proti trestné činnosti a beztrestnosti, podpora inkluzivního přístupu k prevenci trestné činnosti a nápravě, pomoc obětem a smíření;
- institucionální prostředí veřejné bezpečnosti, potřeby budování kapacit a komplexní reformy plánované v odvětvích spravedlnosti a bezpečnosti (policie, vězeňství a soudnictví);
- mezinárodní a regionální spolupráce mezi zeměmi Střední Ameriky a příležitosti, problémy a nesnáze související s prováděním bezpečnostní strategie pro Střední

Ameriku; v této souvislosti by se měly v širším kontextu vyřešit překážky spolupráce, jako jsou nevyřešené hraniční spory;

- přínos spolupráce EU a její dopad a případně rovněž budoucí potřeby a směřování spolupráce.

Společná strategie EU – Karibik

V listopadu 2012 přijaly EU a Fórum karibské skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) (CARIFORUM) společnou strategii partnerství Evropské unie a Karibiku, jejímž cílem je ustavit mezi oběma stranami silnější partnerství. Toto partnerství se hodlá posunout za tradiční vztah dárce a příjemce a chce vytvořit rámec společných zájmů, do něhož bude patřit politický rozměr, stejně jako tradiční otázky rozvojové spolupráce a obchodních vztahů. Boj proti trestné činnosti a zajištění bezpečnosti jsou jednou z pěti prioritních oblastí partnerství.

V tomto rámci a podle článku 8 dohody o partnerství AKT-EU vede EU pravidelný politický dialog se státy CARIFORA a přihlíží přitom v plné míře k výhradám vlastní bezpečnostní strategie regionu, která byla přijata v únoru 2013 hlavami států CARIFORA.

Klíčovými partery jsou v tomto ohledu Karibská prováděcí agentura pro boj proti trestné činnosti a pro zajištění bezpečnosti (IMPACS), regionální bezpečnostní systém, Karibský finanční akční výbor (CFATF) a Karibská rada pro vymáhání celních předpisů (CCLEC). EU podpořila mnoho z těchto subjektů finančně v rámci 10. Evropského rozvojového fondu.

Na vhodném mechanismu k propojení obou výše uvedených regionálních dialogů se dohodnou země SICA a CARIFORA. Vhodným prostředkem by mohl být rovněž stávající mechanismus koordinace mezi SICA a CARIFOREM.

I.3 Dialog mezi EU a CELAC

Stávající akční plán EU-CELAC je zastřešujícím rámcem spolupráce mezi oběma regiony. Ačkoli zahrnuje některé důležité otázky týkající se bezpečnosti (zejména drog a migrace), nezabývá se veřejnou bezpečností jako samostatným tématem.

Případná kapitola týkající se veřejné bezpečnosti v akčním plánu EU-CELAC by mohla stanovit společné ujednání mezi oběma regiony o hlavních problémech, určit společné zásady pro společnou činnost a naznačit hlavní rysy ujednaného pracovního programu mezi oběma regiony, pokud jde o činnosti v oblasti dialogu a spolupráce.

Otázky bezpečnosti související s touto strategií lze diskutovat rovněž v rámci dvoustranných politických dialogů (se zainteresovanými členy CELAC).

Výsledky stávajících odvětvových dialogů (o prekurzorech s Bolívií, Chile, Kolumbií, Ekvádorem, Peru, Venezuelou a Mexikem, o bezpečnosti s Mexikem a o drogách s Brazílií) budou případně využity v rámci iniciativ, jichž se tato strategie týká.

I.4 Posílení koordinace s ostatními důležitými aktéry

EU hodlá posílit diskuse o bezpečnosti v regionu s příslušnými vícestrannými nebo mezinárodními organizacemi, jež mají významné odborné zkušenosti v této věci, jako jsou OAS, Meziamerická rozvojová banka (IADB), Světová banka, subjekty OSN (jako UNDP a Úřad OSN pro drogy a kriminalitu — UNODC), Společenství národů a SEGIB.¹² EU bude podporovat rovněž diskuse s příslušnými mezinárodními a regionálními organizacemi občanské společnosti (např. univerzitami, think-tanky a observatořemi). Užitečnou roli pro lepší porozumění problému by mohla sehrát rovněž nadace EULAC.

Kromě toho se bude EU snažit zintenzívnit výměnu informací o bezpečnostní situaci mezi Střední Amerikou a Karibikem a Spojenými státy a Kanadou, protože oba státy jsou významnými aktéry, pokud jde o příslušnou problematiku.¹³ Obě země nedávno přijaly zastřešující přístup, který stejně jako přístup EU zahrnuje budování institucionálních kapacit, prevenci násilí a omezení poptávky po drogách.

Cíl II. Posílit schopnost vlád poskytovat kvalitní veřejné služby

II a) Podpora legislativních a regulačních reforem v zájmu posílení odpovědnosti

Bylo dosaženo určitého pokroku, pokud jde o legislativní a řídicí mechanismy, jež stát potřebuje k tomu, aby mohl poskytovat služby související s veřejnou bezpečností. Možnosti státu jsou však i nadále omezené a existuje zde jasný potenciál k další spolupráci mezi EU, agenturami členských států a institucemi v daném regionu. Tuto spolupráci lze zvažovat v oblastech, jako je **reforma odvětví spravedlnosti a bezpečnosti, legislativní a regulační reformy a reformy politik vedoucí k posílení lidských práv, nezákonný obchod, praní peněz a boj proti korupci a beztrestnosti.**

V oblastech, jako je protidrogová politika, prevence zneužívání prekurzorů, praní peněz a veřejné zdraví, by se mělo přistoupit k posílené spolupráci vycházející ze stávajících činností v rámci programu spolupráce mezi Latinskou Amerikou a Evropskou unií v oblasti protidrogových politik (COPOLAD) a programu zaměřeného na kokainovou trasu¹⁴. Do této

¹² Generální sekretariát iberoamerických summitů.

¹³ V případě Kanady potom se zvláštním zaměřením na Karibik.

¹⁴ V rámci posledně jmenovaného programu včetně projektů, jako je PRELAC týkající se chemických prekurzorů a GAFISUD týkající se praní peněz.

spolupráce by mohlo být zahrnuto sdílení informací a provozní výměny mezi institucemi regionu, jako jsou např. **Meziamerická kontrolní komise proti zneužívání drog (CICAD)**, **Policejní společenství amerického kontinentu (AMERIPOL)** a **karibská Prováděcí agentura pro boj proti trestné činnosti a pro zajištění bezpečnosti (IMPACS)**, a subjekty jako **Europol**, **Interpol** a **EMCDDA** a **Centrum pro námořní analýzu a operace – narkotika (MAOC-N)**. Veškerá spolupráce by přihlížela ke kapacitě, prioritám a právoplatným mandátům dotčených agentur a zemí a zaměřila by se na zlepšení pracovních mechanismů regionálních sítí.

Dále by měly být podporovány prvky jako legislativní a regulační rámec na ochranu dětí, žen a jiných zranitelných skupin obyvatel (zejména vzhledem k tomu, že jsou často násilím a nejistotou zasaženy nejvíce), transparentnost výdajů za bezpečnost a posílení demokratického dohledu parlamenty (za podpory veřejných ochránců práv a auditních orgánů). Mohlo by se zvážit provádění konkrétních činností za spolupráce s místními organizacemi, jež by napomohly vypracování příslušných politik a zohledňovaly by příslušné rámce, jako je rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 o ženách, míru a bezpečnosti.

II b) Vytváření kapacit pro prosazování práva a kapacit soudních a vězeňských orgánů

Spolupráce mezi Střední Amerikou, Karibikem a EU by měla podporovat komplexní a vyváženou **reformu institucí odvětví spravedlnosti a bezpečnosti** (včetně vězeňství a politik na podporu nápravy a alternativních trestů). Měla by být doplněna podporou politik boje proti nezákonnému obchodu, praní peněz, korupci a beztrestnosti. Podpořit lze rovněž politiky zaměřené na zvýšení regulace a dohledu nad soukromými bezpečnostními společnostmi a výměnu osvědčených postupů kontrol převodů konvenčních zbraní.¹⁵

V kontextu sdílení o systému vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva¹⁶ lze kromě toho vytvořit prostor pro konzistentnější a účinnější podporu budování kapacit pro vymáhání práva v regionu tím, že se nabídne vzdělávání a výcvik v této problematice nebo sdílení znalostí a osvědčených postupů (s případnou účastí EUROPOLu a CEPOLu). Dobrým příkladem budoucí spolupráce s regionem mohou být rovněž projekty twinningového typu, jaké v současnosti probíhají v EU.

Rozhodování na základě důkazů a mezinárodní spolupráci v regionu by podnítila rovněž podpora rozvoje národních a regionálních kapacit pro sběr a analýzu **statistických údajů** o trestné činnosti a pro monitoring tendencí trestné činnosti.

II c) Podpora úsilí vlád o poskytnutí více pravomocí komunitám

¹⁵ V rámci Smlouvy o obchodu se zbraněmi.

¹⁶ „Zřízení evropského systému vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva“, COM(2013) 172 final.

Činnosti v rámci spolupráce se provádějí v partnerství s vládami a komunitami, jimž jsou určeny, za účelem podpory socioekonomického rozvoje a omezení násilí. Ve Střední Americe a v Karibiku se zaměřují zejména na podporu mírových metod řešení konfliktů ve společnosti a rozvoj příležitostí pro všechny segmenty populace.

V návaznosti na další analýzu by mezi oblasti spolupráce mohly patřit podpora hospodářského růstu, podpora odborného vzdělávání a podnikání jakožto způsobů, jak lidem poskytnout zaměstnání a alternativu k trestné činnosti, podpora pro oběti trestné činnosti (případně rovněž prostřednictvím humanitární pomoci), projekty usmíření, nápravy a opětovného zapojení do společnosti, rozvoj alternativ k uvěznění u méně závažných trestných činů, ochrana zranitelných skupin ve společnosti, posílení mechanismu dohledu ze strany občanské společnosti a posílení iniciativ podporujících mediaci, upevňování míru a omezení poptávky po drogách.

Pokud jde o cíl II, jako první krok provede EU a členské státy zmapování situace a stanoví veškeré činnosti, jež v regionu provádějí a jež mají souvislost s veřejnou bezpečností. Taková mapa usnadní výměnu zkušeností, poskytne informace o možných synergiích a oblastech pro budoucí závazky a díky ní bude možné vyhnout se zdvojení úsilí. Měla by být pravidelně aktualizována, sdílena s hostitelskými zeměmi a ostatními dárci a být použita k vypracování společného programu. Tato strategie bude pro budoucí činnost EU a členských států v této oblasti určující.

EU bude pro svou činnost v oblasti právního státu a reformy odvětví spravedlnosti a bezpečnosti rovněž uplatňovat zkušenosti, jež získala během civilních misí EU v jiných regionech světa. Při plánování a hodnocení činností zahrnutých do této strategie by se mohlo využít interních odborných poznatků útvarů EEAS, jež se zabývají plánováním a prováděním takových misí, a případně rovněž interních vojenských odborných poznatků, což by vedlo k podpoře politického dialogu a spolupráce s daným regionem.

Na vyžádání by bylo možné podpořit probíhající či budoucí vnitrostátní či mezistátní mediační úsilí různých hráčů v daném regionu.

Cíl III. Podpora regionální a mezinárodní spolupráce při provozních činnostech za účelem boje proti ohrožení bezpečnosti ve Střední Americe a v Karibiku

EU podpoří výměny a spolupráci mezi regionálními institucemi a mezinárodními aktéry, zejména s ohledem na nadnárodní aspekty organizovaného zločinu. Země daného regionu čelí podobným problémům a mají do značné míry podobné instituce. Díky výměně znalostí se jejich společná kapacita posílí.

Toto úsilí by mohlo mít podobu výměnných programů mezi specializovanými agenturami nebo podobu podpory pečlivě cílených pokusů o nadregionální spolupráci. V tomto ohledu by mohlo být užitečné větší zapojení organizací, jako je **Europol, Eurojust a Frontex**, v rámci jejich působnosti a jejich hlubší spolupráce s regionálními organizacemi či iniciativami.

Zvláštní pozornost bychom měli věnovat lepšímu propojení zdrojů vynakládaných v regionu členskými státy (např. na styčné úředníky) a agenturami EU. Sem by mohlo patřit lepší vymáhání práva a soudní spolupráce a posílení spolupráce mezi regionálními sítěmi, jako jsou **Sít' státních zástupců proti organizovanému zločinu (REFCO), Iberoamerická síť pro mezinárodní soudní spolupráci (IberRed), Konference ministrů spravedlnosti iberoamerických zemí (COMJIB)** v daném regionu, a evropskými sítěmi.

V souladu se společným sdělením „Strategie Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost“, JOIN(2013)1 final z února 2013 bude v rámci uvedené strategie probíhat dialog s příslušnými mezinárodními partnery tak, aby byly zajištěny účinné obranné kapacity, zjištěny oblasti spolupráce a zabránilo se zdvojování úsilí v oblastech kybernetické bezpečnosti a boje proti kyberkriminalitě.

Při vytváření regionálních sítí by se mohlo využít posílení jiných společných činností, jako je podpora rozvoje koordinačních mechanismů, jež mají být využity k reakci na složité vícerozměrné krize, a pomoci zavedení účinnější **reakce na krize a možnosti včasného varování**.

Závěr

Ohrožení bezpečnosti ve Střední Americe a v Karibiku škodí v každodenním životě milionů lidí, má negativní vliv na lidská práva, právní stát a hospodářský rozvoj regionu. Je to zásadní překážka stability a spolupráce v regionu.

Stejně jako vlády dotčeného regionu se s tímto problémem musí snažit vypořádat též EU. V sázce jsou její dlouhodobé partnerství a její hospodářské a bezpečnostní zájmy. EU nabízí dialog a praktickou spolupráci a je si vědoma toho, že tak jako může svým partnerům pomoci, ve stejné míře od nich může získat poučení. Touto strategií se EU snaží vyjít svým partnerům ve Střední Americe a v Karibiku vstříc transparentním a komplexním přístupem.

Touto strategií se budou řídit naše závazky s partnerskými zeměmi v oblasti bezpečnosti. Spolupráce s partnery na subregionálních a národních úrovních by měla začít co nejdříve a příští summit EU-CELAC, který se uskuteční v roce 2015, by mohl být vhodnou příležitostí k politickému zhodnocení strategie a společným rozhodnutím pro celý kontinent.